

Kathrine Richter
kathrine.richter@volteuropa.org

Dato: 27-10-2023
Enhed: Valgheden
Sagsbeh.: Oskar Jespersen
Sagsnr.: 2023-1221
Dok. nr.: 37165

Vedrørende din klage til Folketingets Ombudsmand over Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse af 28. april 2023

Du har ved brev af 24. maj 2023 til Folketingets Ombudsmand klaget over Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse af 28. april 2023 om ikke at anse partiet Volt Danmark som opstillingsberettiget til deltagelse i Europa-Parlamentsvalg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i sin afgørelse af 28. april 2023 bl.a. anført følgende:

”Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse må Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, forstås således, at det er et krav, at det pågældende parti som et selvstændigt retssubjekt har opnået repræsentation i enten Folketinget gennem deltagelse i det sidst afholdte folketingsvalg eller Europa-Parlamentet gennem deltagelse i det sidst afholdte valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. Ministeriets retsopfattelse har bl.a. støtte i bestemmelsens tilblivelseshistorie, jf. ovenfor.

[...]

Det er derfor Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at Volt Danmark ikke i medfør af Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, 2. led, kan anses for at være opstillingsberettiget til deltagelse i Europa-Parlamentsvalg som følge af partiets medlemskab af det paneuropæiske parti Volt Europa, der har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet gennem deltagelse i et valg i Tyskland.”

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 5. juli 2023 oversendt din klage til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet får mulighed for at forholde sig til en række forhold.

På den baggrund vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet nedenfor tage stilling til, hvorvidt Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (herefter ”EU-Chartret”) finder anvendelse i den foreliggende sag (afsnit 1), dine supplerende synspunkter, der kommer til udtryk i dit brev til Folketingets Ombudsmand (afsnit 2), samt redegøre nærmere for, hvilke specifikke udtalelser fra 1. behandlingen af lovforslag nr. L 175 af 4. marts 1983, som ministeriet har lagt vægt på ved fortolkningen af Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1 (afsnit 3). Ministeriet vil samtidig benytte lejligheden til at orientere om et lovforslag, der forventes fremsat i oktober 2023, og som er relevant for spørgsmålet (afsnit 4).

1. EU's charter om grundlæggende rettigheder

Folketingets Ombudsmand har bl.a. bedt Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at forholde sig til, om EU-Chartret finder anvendelse i den foreliggende sag, og hvilken betydning chartret i givet fald har for ministeriets afgørelse af 28. april 2023.

EU-Chartrets anvendelsesområde er fastlagt i EU-Chartrets artikel 51, der lyder således:

”1. Bestemmelserne i dette charter er rettet til Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer under iagttagelse af nærhedsprincippet samt til medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. De respekterer derfor rettighederne, overholder principperne og fremmer anvendelsen heraf i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under overholdelse af grænserne for de kompetencer, der er tildelt Unionen i traktaterne.

2. Dette charter udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer og skaber ingen nye kompetencer eller nye opgaver for Unionen og ændrer ikke de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne.”

EU-Domstolen har fastslået, at det kun påhviler medlemsstaterne at respektere de grundlæggende rettigheder, der er fastlagt inden for rammerne af Unionen, når disse handler inden for rammerne af EU-retten. I EU-Domstolens dom af 26. februar 2013, sag C-617/10, Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, præmis 17-19 og 21, udtalte EU-Domstolen således følgende:

”17. I denne forbindelse bemærkes, at chartrets anvendelsesområde for så vidt angår medlemsstaternes virke er defineret i chartrets artikel 51, stk. 1, hvorefter chartrets bestemmelser kun er rettet til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten.

18. Denne artikel i chartret bekræfter således Domstolens praksis om, i hvilket omfang medlemsstaternes virke skal efterleve de krav, der følger af de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved Unionens retsorden.

19. Det følger nemlig i det væsentlige af Domstolens faste praksis, at de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved Unionens retsorden, kan anvendes i alle situationer, der reguleres af EU-retten, men ikke uden for sådanne situationer. Det er af denne grund, at Domstolen allerede har udtalt, at den ikke kan bedømme en national lovgivning i henhold til chartret, når denne lovgivning ikke er omfattet af EU-retten.

[...]

21. Eftersom de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, følgelig skal efterleves, når en national lovgivning falder ind under EU-rettens anvendelsesområde, findes der ikke situationer, som henhører under EU-retten, uden at de grundlæggende rettigheder finder anvendelse. Den omstændighed, at EU-retten finder anvendelse, indebærer, at de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, finder anvendelse.”

Ovennævnte dom fastslår således, at EU-Chartret finder anvendelse i alle situationer, hvor medlemsstaterne handler inden for EU-rettens anvendelsesområde. Der kan endvidere henvises til EU-Domstolens dom af 6. oktober 2015, sag C-650/13, Delvigne, EU:C:2015:648, hvor EU-Domstolen fandt EU-Chartret anvendeligt på fransk lovgivning, hvorefter personer, der i Frankrig idømmes en frihedsstraf på mindst fem år, automatisk får frataget stemmeretten til Europa-Parlamentsvalg. Medlemsstaterne skal således sikre overholdelse af EU-Chartrets bestemmelser i forbindelse med vedtagelse af nationale regler om valgprocedurer til Europa-Parlamentet.

Den grundlæggende procedure for valg til Europa-Parlamentet er reguleret både i EU-retten, der fastlægger fælles regler for alle medlemsstaterne, og ved nationale bestemmelser i den enkelte medlemsstat. De EU-retlige regler findes i TEU artikel 14, TEUF artikel 20, 22 og 223 og EU-Chartrets artikel 39.

TEU artikel 14, stk. 3, lyder således:

”3. Europa-Parlamentets medlemmer vælges ved direkte, frie og hemmelige valg for en mandatperiode på fem år.”

TEUF artikel 20, stk. 2, litra b, lyder således:

”2. Unionsborgerne har de rettigheder og er underlagt de pligter, der er indeholdt i traktaterne. De har bl.a. følgende rettigheder:

[...]

b) de har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat

[...]”

TEUF artikel 22, stk. 2, lyder således:

”2. Med forbehold af artikel 223, stk. 1, og gennemførelsesbestemmelserne hertil, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.”

TEUF artikel 223, stk. 1, lyder således:

”1. Europa-Parlamentet udarbejder forslag med henblik på fastsættelse af de bestemmelser, der er nødvendige for, at dets medlemmer kan vælges ved almindelige direkte valg ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde eller efter principper, der er fælles for alle medlemsstater.

Rådet fastsætter med enstemmighed de nødvendige bestemmelser efter en særlig lovgivningsprocedure og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet, der udtaler sig med et flertal af sine medlemmer. Disse bestemmelser træder i kraft, når medlemsstaterne har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.”

EU-Chartrets artikel 39 lyder således:

”1. Enhver unionsborger har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat.

2. Medlemmerne af Europa-Parlamentet vælges ved almindelige direkte, frie og hemmelige valg.”

Ovenstående bestemmelser suppleres af akten af 20. september 1976 om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet, der er knyttet til Rådets afgørelse 76/787/EKSF/EØF/Eurotom, og som senest er ændret ved Rådets afgørelse (EU, Euratom) 2018/994 af 13. juli 2018 (valgakten). Akten indeholder fælles regler om bl.a. valgprocedurer ved valg til Europa-Parlamentet, men derimod ikke regler om partiers ret til at deltage i valg til Europa-Parlamentet. I henhold til artikel 8 i akten af 1976,

som ændret ved Rådets afgørelse 2002/772/EF, Eurotom, er valgproceduren med forbehold af forskrifterne i denne akt undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter. Medlemsstaterne skal ved fastsættelse af nationale forskrifter herom overholde EU-retten, herunder EU-Chartret.

Endelig fastsætter Rådets direktiv 93/109/EF af 6. december 1993 og Rådets direktiv 2013/1/EU af 20. december 2012 de nærmere regler om valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. Disse direktiver berører dog ikke nationale regler om partiers ret til at opstille kandidater til Europa-Parlamentet.

De danske regler om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet findes i Europa-Parlamentsvalgloven, der bl.a. implementerer ovenstående direktiver vedrørende EU-borgeres valgret og valgbarhed i forbindelse med valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. Loven indeholder desuden regler vedrørende partier, der har ret til at deltage i valg til Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, lyder således:

”Partier, der ved et folketingsvalg afholdt senest seks uger før valgdagen har opnået repræsentation i Folketinget, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, samt partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg.”

Som det fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse af 28. april 2023, var en væsentlig årsag til indsættelsen af bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens daværende § 7 a (nu § 10) hensynet til Folkebevægelsen mod EF, der havde deltaget i Europa-Parlamentsvalget i 1979, hvorved partiet opnåede repræsentation i Europa-Parlamentet. På dette tidspunkt var det kun muligt for partier, der havde opnået repræsentation i Folketinget, og som fortsat var repræsenteret i dette, at indlevere kandidatlistor til indenrigsministeren. Et flertal af Folketingets partier ønskede imidlertid at undgå en situation, hvor Folkebevægelsen mod EF på ny skulle indsamle de nødvendige vælgererklæringer med henblik på at blive opstillingsberettiget igen. Det fremgår desuden af forarbejderne, at reglen blev indsat af hensyn til at sidestille de partier, der ved det sidst afholdte folketingsvalg havde opnået repræsentation i Folketinget og fortsat var repræsenteret i dette, med de partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet havde opnået repræsentation i Europa-Parlamentet og fortsat var repræsenteret i dette, jf. Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, tillæg F, spalte 7966.

Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, udmønter derimod ikke EU-retlige bestemmelser om partiers ret til at opstille kandidater, der i henhold til akten af 1976 er undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter.

Det er endvidere Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, ikke indebærer begrænsninger i udøvelsen af valgret og valgbarhed i strid med EU-Chartrets artikel 39, stk. 1. Der er herved lagt vægt på, at begrænsninger i de rettigheder, der følger af EU-Chartrets artikel 39, antages at kunne ske i overensstemmelse med retten til frie valg i artikel 3 i 1. tillægsprotokol til Den

Europæiske Menneskerettighedskonvention. Begrænsninger i medlemsstaternes nationale lovgivning kan således efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis tillades, når disse forfølger et legitimt formål og er proportionale, jf. også EU-Chartrets artikel 52, stk. 1, jf. Jonas Christoffersen m.fl., EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer, 2. udgave, 2018, side 411.

Europa-Parlamentsvalglovens § 10, som skal ses i lyset af lovens § 11, stk. 1, har grundlæggende til formål at modvirke stemmespild og sikre størst mulig klarhed for vælgerne om alle forhold i forbindelse med valg ved at stille krav om, at de opstillingsberettigede partier i forvejen nyder en vis opbakning blandt danske vælgere enten i form af indsamling af vælgererklæringer eller ved at have opnået repræsentation i Folketinget eller i Europa-Parlamentet ved det sidst afholdte valg i Danmark til Europa-Parlamentet og ved seks uger før valgdagen fortsat at være repræsenteret i Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet.

Det er således Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at der med Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, er indført saglige og proportionale betingelser for partiers opstilling til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

På den baggrund er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at EU-Chartrets artikel 39 om valget og valgbarhed til Europa-Parlamentet ikke ændrer på konklusionen i Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse af 28. marts 2023.

2. Vedrørende dine supplerende synspunkter

I din klage til Folketingets Ombudsmand har du givet udtryk for en række supplerende synspunkter vedrørende Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering af, om Volt Danmark kan anses for at være opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1.

Ad pkt. 1 og 2 i din klage

Af din klage fremgår bl.a. følgende:

"1. At Volts deltagelse ville føre til mere demokrati og det går ikke.

Valgheden skriver: "En af disse konsekvenser ville være, at nye partier, hvis partinavn er godkendt af Valgnævnet (...) alene med henvisning til sit medlemskab af en større sammenslutning af europæiske partier, der har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet ved et valg i en af de øvrige 26 EU-medlemsstater, kunne blive opstillingsberettiget med henblik på at deltage i Europa-Parlamentsvalg." (Svar til Volt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, dok. 595061)

Et sådant frygtbaseret worst-case scenarie, hvor frygten hviler i hvorvidt der kunne komme MERE demokratisk deltagelse i Danmark burde ikke resultere i at afvise Volts anmeldelse. Det skulle i så fald resultere i at ændre loven, men det er ikke Valghedens domæne at afværge lovændringer.

2. Valgheden mener at Volts anmeldelse omgår Europa-parlamentsvalglovens §11.

Europaparlamentsvalglovens §11 angiver det antal vælgererklæringer, der er påkrævet for at blive opstillingsparate. Men §10 i den selvsamme lov anerkender at partier med Europaparlamentarikere ER opstillingsparate og derved fritaget fra at samle vælgererklæringer. Man kan ikke fornægte brugen af §10 med henvisning til §11 når dét er formålet med §10."

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den forbindelse henholde sig til sin afgørelse af 28. april 2023.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan supplerende oplyse, at ministeriet forstår din klage sådan, at du mener, at ministeriet ved sin afgørelse har lagt vægt på usaglige hensyn.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal hertil bemærke, at ministeriets opgave bl.a. består i at administrere og i den forbindelse fortolke og anvende reglerne i Europa-Parlamentsvalgloven. Denne fortolkning og anvendelse sker i overensstemmelse med reglernes formål og tilblivelseshistorie i øvrigt. Heri ligger naturligt en vurdering af en given fortolknings konsekvenser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastholder, at den af Volt Danmark forfægtede fortolkning af Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, ville føre til, at ethvert europæisk forankret parti kunne deltage i valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet alene med henvisning til partiets medlemskab af et parti, der har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet gennem deltagelse i et valg af medlemmer til Europa-Parlamentet i en anden medlemsstat i EU.

At en sådan konsekvens må anses som uhensigtsmæssig, skal bl.a. ses i lyset af, at Europa-Parlamentsvalgloven af hensyn til at undgå stemmespil ved afholdelsen af valg grundlæggende stiller visse krav til partiers adgang til at deltage i Europa-Parlamentsvalg. Kravet om indsamling af vælgererklæringer i henhold til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1, udgør et eksempel herpå.

Det må i denne forbindelse indgå i overvejelserne, at et stort antal af sådanne europæiske partier, der måtte deltage i et dansk Europa-Parlamentsvalg, vil være ukendte for den almindelige danske vælger. Hertil kommer, at et potentielt uoverskueligt antal opstillingsberettigede partier væsentligt vil forringe vælgerens mulighed for at skabe sig et overblik over de ved valget deltagende partier. Dette må anses for uhensigtsmæssigt, idet det er et generelt hensyn i valglovgivningen at sikre størst mulig klarhed for vælgerne om alle forhold i forbindelse med valg.

Ad pkt. 3 i din klage

Du har i din klage videre anført følgende betragtninger om Europa-Parlamentsvalgets fælles natur:

”3. Valgenheden underkender Europaparlamentsvalgets fælles natur - Volt som parti har opnået repræsentation i Europaparlamentet ved at deltage i Europaparlamentsvalget. Det er ikke bare "et valg i Tyskland", som de skriver i deres afvisning.

Ligesom ingen betragter Folketingsvalget som 98 forskellige valg, så er Europaparlamentsvalget heller ikke 27 forskellige valg. Det er det samme valg over hele Europa til det samme parlament.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den forbindelse henholde sig til sin afgørelse af 28. april 2023.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan supplerende oplyse, at de nationale bestemmelser i Europa-Parlamentsvalgloven vedrørende Danmarks afholdelse af Europa-Parlamentsvalg som ovenfor nævnt suppleres af EU-akten om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet (valgakten).

Af aktens artikel 1 fremgår følgende:

- ”1. I samtlige medlemsstater vælges medlemmerne af Europa-Parlamentet efter forholdstalsmetoden ved listevalg eller en metode med overførsel af overskydende stemmer.
2. Medlemsstaterne kan tillade præferencelistevalg i overensstemmelse med procedurer, som de fastsætter.
3. Valgene er almindelige, direkte, frie og hemmelige.”

Sammenholdes ordlyden af aktens artikel 1, stk. 1 og 3, må valg af medlemmer af Europa-Parlamentet således anses som selvstændige valg, der afholdes af den enkelte medlemsstat. En sådan opfattelse har desuden støtte i valgaktens artikel 10, stk. 1, hvoraf det bl.a. fremgår, at valg til Europa-Parlamentet afholdes på en dato og på tidspunkter, som fastsættes af hver enkelt medlemsstat.

Ad pkt. 4 i din klage

Af din klage fremgår endvidere følgende:

”4. Endelig mener Valgenheden, at da der kun er 14 danske sæder i Europaparlamentet, så er der ingen grund til at Volt overhovedet skal anerkendes til at kunne deltage i valgprocessen. Valgenheden afviser at anerkende Volts paneuropæiske struktur, der har givet Volt en repræsentant i Europaparlamentet og de afviser at anerkende §10 i Europa-Parlamentsvalgloven fordi de mener at Volt ikke har nok vælgeropbakning.

”Det grundlæggende hensyn bag dette krav er at sikre, at de opstillingsberettigede partier nyder en vis vælgermæssig opbakning og dermed har en reel chance for at blive valgt ved et valg i Danmark. Kravet om en vis vælgermæssig opbakning skal endvidere ses i lyset af, at der i Danmark alene vælges 14 medlemmer til Europa-Parlamentet, og at den naturlige spærregrænse derfor er ganske høj.” (Svar til Volt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, dok. 595061)”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den forbindelse henholde sig til sin afgørelse af 28. april 2023.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan supplerende oplyse, at kravet om indsamling af vælgererklæringer i henhold til Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 1, bl.a. skal ses i lyset af et hensyn til at sikre, at de opstillingsberettigede partier nyder en vis vælgermæssig opbakning og dermed har en reel chance for at blive valgt ved et valg i Danmark. At kravet om en vis vælgermæssig opbakning skal ses i lyset af, at der i Danmark alene vælges (nu) 15 medlemmer til Europa-Parlamentet, hænger sammen med, at kravet om indsamling af vælgererklæringer grundlæggende varetager et hensyn til at undgå stemmespild ved valg af medlemmer til Europa-Parlamentet.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse giver de af Volt Danmark forfægtede synspunkter ikke grundlag for et ændret resultat.

3. Udtalelser fra 1. behandlingen af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983

Folketingets Ombudsmand har desuden bedt Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at uddybe, hvilke specifikke udtalelser fra 1. behandlingen af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983 ministeriet har lagt vægt på ved vurderingen af, at bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, blev indsat af hensyn til at sidestille de partier, der ved det sidst afholdte folketingsvalg havde opnået repræsentation i Folketinget og fortsat var repræsenteret i dette, med de partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet havde opnået repræsentation i Europa-Parlamentet og fortsat var repræsenteret i dette.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at daværende indenrigsminister Britta Schall Holberg (V) bl.a. bemærkede følgende ved 1. behandlingen af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983:

”Jeg har været glad for de ordførere, som har set dette som udtryk for regeringens ønske om en forenkling. Det er der jo i virkeligheden tale om.

Vi har allerede, som det også er blevet sagt her for et lille stykke tid siden, drøftet et af de spørgsmål, som er dette lovforslags hovedspørgsmål af politisk karakter, nemlig at ikke blot de i folketinget repræsenterede partier, men altså også de i Europa-Parlamentet repræsenterede ikke behøver at gå og samle underskrifter. Det betyder altså, at Folkebevægelsen mod EF ikke mere skal ud og samle disse underskrifter.”¹

Folketingsmedlem Povl Brøndsted (V) bemærkede bl.a. følgende ved 1. behandlingen af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983:

”Det er da rimeligt, at vi lader de partier, der er repræsenteret i folketinget, og det parti eller den partilignende gruppe, der er repræsenteret i EF-Parlamentet, få samme vilkår. Det ser vi på med tilfredshed som en rimelighed.”²

Folketingsmedlem Yvonne Herløv Andersen (CD) bemærkede bl.a. følgende:

”Vi er ikke enige med SF, når det mener, det skal være partier, som ikke er repræsenteret i folketinget, men som har samlet underskrifter før. Vi mener, det skal være partier, som enten er repræsenteret i EF eller er repræsenteret i folketinget.”³

Tilsvarende bemærkede folketingsmedlem Aase Olesen (RV) bl.a. følgende:

”Vi kan være enige i ministerens forslag om, at de, der allerede er valgt, de lister og partier, der allerede er repræsenteret i Europa-Parlamentet, naturligvis uden videre kan stille op.”⁴

Ovenstående uddrag fra Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983 er indgået i Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering af, at bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, blev indsat af hensyn til at sidestille de par-

¹ Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, tillæg F, spalte 7974-75.

² Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, tillæg F, spalte 7968.

³ Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, tillæg F, spalte 7971.

⁴ Folketingets 1. behandling af lovforslag nr. L 175 den 17. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, tillæg F, spalte 7972.

tier, der ved det sidst afholdte folketingsvalg havde opnået repræsentation i Folketinget og fortsat var repræsenteret i dette, med de partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet havde opnået repræsentation i Europa-Parlamentet og fortsat var repræsenteret i dette.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal endvidere bemærke, at der også ved den skriftlige fremsættelse af lovforslag nr. L 175 den 4. marts 1983 og i de specielle bemærkninger til lovforslaget lægges vægt på hensynet til at sikre en sidestilling af de pågældende partier. Dette hensyn skulle ses i lyset af et ønske om at undgå, at Folkebevægelsen mod EF på ny skulle indsamle vælgererklæringer, uanset at partiet havde opnået repræsentation ved valget af danske medlemmer til Europa-Parlamentet i 1979.

Af daværende indenrigsminister Britta Schall Holbergs skriftlige fremsættelse af lovforslag nr. L 175 af 4. marts 1983 fremgår bl.a. følgende:

”Ændringen af politisk art er forslaget om, at ikke blot de i folketinget repræsenterede partier, men også de i Europa-Parlamentet repræsenterede partier skal kunne indgive kandidatlistor til Europa-Parlamentsvalget. Såfremt forslaget vedtages, vil Folkebevægelsen mod EF kunne indgive kandidatlistor uden at indhente et stort antal vælgerunderskrifter.”⁵

Tilsvarende fremgår bl.a. følgende af de specielle bemærkninger til lovforslag nr. L 175 af 4. marts 1983:

”Under behandlingen af forslaget til EP-valgloven blev der stillet et ændringsforslag, hvorefter et parti, der ved de senest afholdte valg til Europa-Parlamentet havde opnået repræsentation i dette, skulle være fritaget for at samle underskrifter til næste valg, også selv om det ikke var repræsenteret i folketinget. Ændringsforslaget blev forkastet, idet 62 stemte for, 87 imod, medens 7 hverken stemte for eller imod.

Ved valget til Europa-Parlamentet i 1979 deltog Folkebevægelsen mod EF efter anmeldelse som nyt politisk parti. Folkebevægelsen fik ved valget 365.760 stemmer, der i forbindelse med de indgåede valgforbund med retsforbundet, socialistisk folkeparti og venstresocialisterne gav bevægelsen 4 mandater, hvilket ikke noget andet parti opnåede. På denne baggrund finder regeringen, at bestemmelsen om, at kun de i folketinget repræsenterede partier er berettigede til at indgive kandidatlistor, ikke bør opretholdes.”⁶

4. Lovforslag om ændring af bl.a. Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1

For en god ordens skyld skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyse, at ministeriet den 5. oktober 2023 har fremsat et lovforslag om ændring af bl.a. Europa-Parlamentsvalgloven.⁷ Et udkast til lovforslaget har været i offentlig høring i perioden fra den 30. juni 2023 til og med den 17. august 2023.

Lovforslaget indeholder bl.a. et forslag om ændring af ordlyden af Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1. Det følger af den foreslåede ændring af bestemmelsen, at partier, der ved det sidst afholdte valg *af danske medlemmer* til Europa-Parlamentet har

⁵ Skriftlig fremsættelse af forslag af 4. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, Tillæg F, spalte 6903.

⁶ Lovforslag som fremsat af 4. marts 1983, Folketingstidende 1982-83, Tillæg A, spalte 3569-3570.

⁷ Se lovforslaget her: <https://www.ft.dk/samling/20231/lovforslag/L48/index.htm>.

opnået repræsentation i Europa-Parlamentet, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg.

Den foreslåede ændring indebærer ikke en ændring af gældende ret. Der er således alene tale om en præcisering af, at bestemmelsen omfatter partier, der har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet ved det sidst afholdte valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, og dermed ikke partier, der alene har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet ved det sidst afholdte valg af medlemmer til dette i andre medlemsstater.⁸

Hvis lovforslaget vedtages, vil ændringen af Europa-Parlamentsvalglovens § 10, stk. 1, træde i kraft den 1. januar 2024.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretager sig ikke yderligere i anledning af din klage til Folketingets Ombudsmand.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent

⁸ Se de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 4, side 51.